

Stávilã proti Rumunsku, rozsudek ze dne 1. 3. 2022 - K otázce striktního výkladu podmínek obnovy řízení podle čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7

Stěžovatel: Stávilã

Žalovaný stát: Rumunsko

Číslo stížnosti: 23126/16

Datum: 01.03.2022

Článek Úmluvy: čl. 13

čl. 4 Protokolu č. 7

čl. 6

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: hájitelné tvrzení, ne bis in idem, obnova řízení, res iudicata, účinný prostředek nápravy

Český právní řád: čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod

§ 11 odst. 1 písm. h), j), §174a odst. 1, § 278 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Významnost: 2

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 4/2022

Stávilã proti Rumunsku, rozsudek ze dne 1. 3. 2022

Autorský komentář

Předkládané rozhodnutí se věnuje otázce nemožnosti změny pravomocného rozhodnutí trestně právní povahy cestou obnovy řízení, není-li tato odůvodněna striktními podmínkami upravenými v čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 Úmluvy. V návaznosti na dřívější judikaturu Soudu (v otázkách *konečného rozhodnutí a zdvojení trestního řízení* rozsudek ze dne 8. 7. 2019, Mihalache proti Rumunsku, č. 54012/10) za takové *konečné* označilo rozhodnutí státního zástupce o zastavení trestního stíhání obviněného pro nedostatek společenské škodlivosti stíhaného skutku, a to bez ohledu na skutečnost, že sankce majetkového charakteru, jež byla obviněnému týmž rozhodnutím uložena, nebyla ke dni, kdy nadřízené státní zastupitelství rozhodlo o obnově řízení, vykonána. S oporou o dříve vyslovený závěr, že jakékoli chyby učiněné orgány činnými v trestním řízení nesmí být cestou obnovy řízení napravovány na úkor dotčené osoby (rozsudek ze dne 24. 5. 2007, Radchikov proti Rusku, č. 65582/01), shledal Soud v nyní posuzované věci procesní postup vnitrostátních orgánů, které k obnově řízení přistoupily nikoli na základě *nové nebo nově zjištěné skutečnosti či důkazů*, nýbrž na

podkladě nového zhodnocení (přehodnocení) dříve zjištěných skutečností a provedených důkazů, rozporným s označeným článkem Úmluvy. Vadné vyhodnocení společenské škodlivosti skutku orgány činnými v trestním řízení nemůže být podle Soudu považováno za *podstatnou vadu v předešlém řízení*, jež by mohla ovlivnit rozhodnutí ve věci. Připuštění takové možnosti by mohlo vést ke zneužívání institutu obnovy řízení k nápravě vad nastalých při právním posouzení skutku pro nedůsledné posouzení rozhodných skutečností. Protože Soud v posuzované věci neshledal splnění podmínek obnovy řízení upravených v citovaném článku Úmluvy, rozhodl, že vedením trestního stíhání stěžovatele po povolení obnovy řízení a vydáním odsuzujícího rozhodnutí došlo k porušení zásady *ne bis in idem* a tím i k porušení čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy.

Na straně druhé Soud uzavřel, že z důvodů jím vyložených je zjevně neopodstatněná stížnost v části, v níž namítala porušení čl. 6 a čl. 13. V případě druhého z nich i proto, že jeho požadavky jsou vstřebány přísnějšími požadavky stanovenými čl. 6, který je ve vztahu k němu *lex specialis*.

Přestože rozhodnutí bylo přijato jednomyslně, soudce Grozev se neztotožnil s jeho odůvodněním v části týkající se aplikace čl. 6, k němuž zaujal vlastní stanovisko.

Právní závěry Soudu učiněné k aplikaci čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 Úmluvy jsou použitelné ve vztahu ke všem opravným prostředkům, jejichž prostřednictvím lze dosáhnout toho, že jednou již skončené řízení je znovu otevřeno. Pojem „*obnova řízení*“ je vykládán v tomto obecném významu, nikoli úzce v tradičním právním významu (srov. Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M., Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 1424).

Publikací tohoto rozhodnutí se sleduje připomenutí nutnosti důsledného zvažování otázky právní kvalifikace skutku v průběhu veškerých stadií trestního stíhání obviněného, resp. i důsledky reakce na něj jinými orgány (zpravidla správními), neboť nezřídka jsou orgány činné v trestním řízení nuceny vypořádat se s projevy zásady *ne bis in idem*. Překážku (opětovného) trestního stíhání obviněného pro týž skutek (*res iudicata*) lze sice odstranit cestou mimořádného opravného prostředku, na vadu právního posouzení skutku zatěžující pravomocné rozhodnutí, není-li spojena s novými zjištěními (skutečnostmi a důkazy) ji odůvodňujícími, však nelze reagovat a takové rozhodnutí nelze zrušit cestou obnovy řízení (§ 278 a násl. tr. ř.). V případě stížnosti pro porušení zákona (§ 266 a násl. tr. ř.) by změny bylo možno dosáhnout jen tehdy, byla-li by podána ve prospěch obviněného, neboť v opačném případě, tj. při podání tohoto mimořádného opravného prostředku v jeho neprospěch, lze dosáhnout jen tzv. akademického výroku konstatujícího porušení zákona bez dalšího vlivu na původní rozhodnutí.

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatel byl dne 3. 4. 2013 při řízení auta zastaven a kontrolován policií. Když byl požádán o řidičský průkaz, přiznal, že ho nevládní. Dne 26. 4. 2013 bylo proti němu zahájeno trestní řízení pro řízení bez řidičského průkazu. To však bylo dne 4. 11. 2013 státním zástupcem zastaveno, neboť jeho jednání nebylo podle mínění státního zástupce dosti závažné a stěžovatel při řízení spolupracoval a přiznal se. Považoval však za nutné uložit stěžovateli správní pokutu ve výši 500 rumunských lei (113 EUR), kterou považoval za dostatečnou k jeho převýchově. Stěžovatel toto rozhodnutí nenapadl opravným prostředkem k nadřízenému státnímu zastupitelství ani soudu, a to se tudíž stalo konečným ve smyslu Úmluvy (viz bod 58. níže).

Dne 13. 8. 2014 nadřízené státní zastupitelství zrušilo rozhodnutí ze dne 4. 11. 2013 s odůvodněním, že bylo nezákonné, a obnovilo trestní řízení proti stěžovateli. Nadřízené státní zastupitelství vycházelo z důkazů ve spise a uzavřelo, že jednání stěžovatele bylo dostatečně závažné, aby bylo považováno za trestný čin. Uložením toliko správní pokuty nemohlo být dosaženo represivního a preventivně-výchovného účelu trestní sankce. Svě rozhodnutí nadřízené státní zastupitelství předalo

v souladu se zákonnými požadavky soudci v přípravném řízení k přezkumu, zda je zákonné a opodstatněné.

Mezitímním rozsudkem ze dne 24. 9. 2014, proti němuž se nebylo možné odvolat, rozhodl soudce bez přítomnosti stran, že rozhodnutí ze dne 13. 8. 2014 je zákonné a opodstatněné a potvrdil obnovu trestního řízení proti stěžovateli. Shledal, že okolnosti odůvodňující zastavení stíhání nikdy neexistovaly a společenská škodlivost jednání stěžovatele není vyrušena jeho přiznáním ani spoluprací s policejními orgány.

Nadřízené státní zastupitelství pokračovalo v trestním stíhání stěžovatele a předvolalo jej k podání výpovědi dne 11. 12. 2014. Dne 13. 1. 2015 podalo na stěžovatele obžalobu k okresnímu soudu. Ta byla téhož dne zaslána stěžovateli s informací, že dojde k přezkumu její zákonnosti soudcem v přípravném řízení, který dále přezkoumá mj. postup vyšetřovacích orgánů, důkazy ve spise a jejich zákonnost. Stěžovatel byl vyzván, aby předložil písemnou žádost a námitky v mezích tohoto přezkumu. Mezitímním rozsudkem ze dne 2. 4. 2015, proti němuž se nebylo možné odvolat, rozhodl soudce v přípravném řízení za přítomnosti stran, že případ byl zákonně předán soudu, postup a sběr důkazů vyšetřovacími orgány byl taktéž zákonný a soudní proces stěžovatele mohl začít. Shledal dále, že stěžovatel nepředložil žádné ústní ani písemné námitky a soud neviděl žádný důvod pro jejich vznesení ze svého popudu. Mezitím nadřízené státní zastupitelství vzneslo dotaz, zda stěžovatel zaplatil uloženou pokutu, a zjistilo, že nikoli.

Dne 7. 5. 2015 při jednání okresního soudu bylo vyhověno žádosti stěžovatele, aby byla jeho věc projednána ve zkráceném řízení na základě důkazů založených ve spise s tím, že se k jednání přiznal. Žádná ze stran nevznesla námitky a soud řízení odročil s tím, že důkazy jsou dostatečné pro rozhodnutí a obhajoba může předložit další dokumenty. Dne 23. 7. 2015 stěžovatel podal k soudu žádost, nechť jeho řízení zastaví, neboť rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství bylo nezákonné, nebo ho zproští obžaloby. Namítl, že nadřízené státní zastupitelství pouze znovu hodnotilo dostupné důkazy za absence nových nebo nově zjištěných skutečností nebo důkazů nebo zjištění zásadního procesního pochybení v řízení. Byl tak porušen princip právní jistoty a zásada ne bis in idem. Tím, že nadřízené státní zastupitelství rozhodnutí přijalo až devět měsíců po zastavení řízení, ho také postavilo do značně nevýhodné pozice, čímž byla porušena rovnost zbraní. Namítl dále, že rozhodnutí ze dne 13. 8. 2014 bylo přijato bez jeho přítomnosti a nebylo mu umožněno podat ani písemné námitky. Procesní postup tohoto řízení byl prohlášen Ústavním soudem dne 23. 6. 2015 za neústavní. Okresní soud stěžovatele odsoudil dne 6. 8. 2015 k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku a dvou měsíců. Uvedl, že jeho jednání představovalo trestný čin a jeho přiznání nesnižovalo jeho závažnost. Dodal, že mezitímní rozsudek ze dne 24. 9. 2014 byl zákonný a platný, protože rozhodnutí Ústavního soudu mělo platnost pouze ex nunc, přičemž soudce rozsudek vynesl před tímto rozhodnutím.

Proti rozsudku se stěžovatel odvolal, přičemž zopakoval své argumenty. Odvolací soud rozsudkem ze dne 22. 10. 2015 jeho odvolání zamítl s tím, že novela procesních předpisů zajistila soulad s Úmluvou prostřednictvím soudního přezkumu rozhodnutí státního zastupitelství a stěžovatel tudíž nemohl namítat porušení ustanovení Úmluvy. Zopakoval ex nunc platnost rozhodnutí Ústavního soudu a dodal, že řízení dne 24. 9. 2014 nemohlo ovlivnit práva stěžovatele z důvodu jeho nepřítomnosti, neboť své námitky mohl uplatnit při jednání dne 2. 4. 2015. Nyní však jeho námitky ve vztahu k mezitímním rozsudkům nelze přezkoumat, neboť jsou konečné.

Stěžovatel podal mimořádnou žádost o přezkum řízení, a to ve vztahu k oběma mezitímním rozsudkům i odsuzujícím rozsudkům. Spoléhal v ní na stejné argumenty jako v předcházejícím řízení. Rozhodnutím ze dne 26. 1. 2016 jeho žádost okresní soud odmítl jako nepřípustnou. Odvolání stěžovatele proti tomuto rozhodnutí bylo dne 21. 4. 2016 zamítnuto jako neopodstatněné s tím, že žádost je nepřípustná, neboť nesměřuje proti meritu věci. Ustanovení, které rozhodnutí Ústavního

soudu zrušilo, bylo svojí povahou procesní a nikoli hmotněprávní. Nadto mohl stěžovatel zákonnost trestního stíhání napadnout v přípravném řízení.

Dne 6. 8. 2020 Nejvyšší státní zástupce informoval vládu, že jednání soudce v přípravném řízení, jež byla skončena v době publikace rozhodnutí Ústavního soudu, nebyla tímto rozhodnutím ovlivněna. Rozhodnutí v nich byla konečná a nemohla již být přezkoumána.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ÚMLUVY

46. Stěžovatel namítl, že obnova jeho trestního řízení a následné odsouzení porušilo jeho práva na obhajobu a rovnost zbraní, protože (i) zákonnost rozhodnutí o obnově řízení byla přezkoumána soudcem v přípravném řízení v jeho nepřítomnosti, aniž by byl předvolán a mohl se řízení zúčastnit, a (ii) v soudním řízení soudy odmítly přezkoumat jeho námitky týkající se nezákonnosti tohoto rozhodnutí, přestože Ústavní soud přiznal nespravedlivost takového rozhodování soudce v přípravném řízení a označil ho za nezákonné ještě předtím, než jeho soudní řízení skončilo. Namítl dále, že rozhodnutí o obnově řízení porušilo princip právní jistoty, neboť bylo přijato devět měsíců poté, co bylo řízení proti němu zastaveno, aniž by v případě vyvstaly nové skutečnosti nebo důkazy. Stěžovatel odkázal na čl. 6 Úmluvy, jehož relevantní části zní:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, ... projednána ... soudem ..., který rozhodne ... o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu...“

...

Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:

...

obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru ...“

A.Podání stran

1. Vláda

47. Vláda uznala, že jednání dne 24. 9. 2014 (viz bod 11.) se uskutečnilo v kanceláři soudce a bez přítomnosti stěžovatele. Oponovala však, že stěžovatel měl příležitost napadnout zákonnost obžaloby, důkazy vložené do spisu, postup vyšetřujících orgánů a shromažďování důkazů během jednání dne 2. 4. 2015 (viz bod 20.). Neučinil tak, přestože měl během tohoto jednání příležitost vznést námitky ústně i písemně a byl osobně přítomen před soudcem přípravného řízení.

48. Stěžovatel dobrovolně, jednoznačně a za plného vědomí všech důsledků souhlasil s tím, aby byl jeho případ rozhodován ve zkráceném řízení (viz bod 21.), čímž se implicitně vzdal některých svých procesních práv. Toto jeho rozhodnutí bylo doprovázeno dostatečnými procesními zárukami a zahrnovalo souhlas se všemi důkazy založenými ve spise, tedy včetně rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství a mezitímního rozsudku ze dne 24. 9. 2014. Pokud všechny výše zmíněné záruky (viz bod 47. výše) nevyužil, nemohl namítat, že došlo v jeho případě k porušení principu právní jistoty.

49. Vláda zdůraznila, že úřady měly možnost obnovit řízení v případech, kdy byla v předcházejícím řízení zjištěna natolik zásadní vada, že mohla ovlivnit výsledek řízení. Podle příslušných vnitrostátních předpisů mělo rozhodnutí Ústavního soudu platnost pouze *ex nunc* a stalo se tak

závazným až v okamžiku, kdy bylo publikováno. Vzhledem k tomu, že mezitímní rozsudek ze dne 24. 9. 2014 byl vyhlášen před publikací rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2015 (viz bod 42.), vnitrostátní soudy, včetně soudů rozhodujících v projednávané věci, se musely řídit pravidly o vázanosti rozsudky Ústavního soudu. Soudy se stěžovatelskými námitkami o tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o obnově řízení v návaznosti na rozhodnutí Ústavního soudu zabývaly a s poskytnutím odůvodnění je odmítly.

2. Stěžovatel

50. Stěžovatel rozporoval podání vlády, že mohl napadnout rozhodnutí o obnově řízení při jednání dne 2. 4. 2015. Podle jeho mínění spadalo napadení spravedlivosti rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství mimo rámec tohoto jednání. Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2015 bylo navíc vyneseno až poté, co řízení dne 2. 4. 2015 skončilo. V této fázi řízení by proto nebyl důvod, aby soudce přípravného řízení znovu přezkoumával rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství, neboť bylo potvrzeno pravomocným mezitímním rozsudkem ze dne 24. 9. 2014 (viz bod 11.). Skutečnost, že soudy odmítly zákonnost rozhodnutí o obnově řízení přezkoumat dokonce i poté, co Ústavní soud vydal své rozhodnutí, je dostatečným důkazem, že by udělaly totéž předtím, než jej Ústavní soud vydal.

51. Stěžovatel uznal, že rozhodnutí Ústavního soudu se stalo závazným až v okamžiku, kdy bylo publikováno, a mělo platnost pouze *ex nunc*. Rozhodnutí Ústavního soudu však bylo publikováno dne 22. 9. 2015, tedy v době, kdy jeho řízení bylo stále projednáváno před odvolacím soudem. Soudy měly tudíž povinnost toto rozhodnutí použít.

52. Skutečnost, že souhlasil s rozhodováním své věci ve zkráceném řízení a že se přiznal ke spáchání daného provinění, však nemohou být platnými argumenty ospravedlňujícími porušení jeho práva na spravedlivý proces obnovou jeho řízení. Shora zmíněná rozhodnutí navíc nemohla bránit soudům v tom, aby ho zprostily obžaloby.

B. Posouzení soudem

53. Předně Soud poznamenává, že stěžovatelské námitky jsou dvojího druhu. Zaprvé se týkají tvrzeného porušení jeho práva na obhajobu, rovnosti zbraní a právní jistoty v řízení, v němž byla soudcem přípravného řízení přezkoumávána zákonnost rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství o obnově trestního řízení vedeného proti němu (viz bod 11.). Zadruhé se vztahují k tvrzenému porušení jeho práva na obhajobu a rovnosti zbraní během soudního řízení (viz body 24. a 27.). Soud se bude proto postupně věnovat první a poté druhé námitce stěžovatele.

54. Soud dále poznamenává, že argumentace vlády naznačila, že stěžovatel nevyčerpal všechny jemu dostupné vnitrostátní prostředky nápravy ve vztahu ke svým námitkám, neboť je nevznesl před soudcem přípravného řízení, který přezkoumával dne 2. 4. 2015 zákonnost jeho obžaloby (viz body 47.–48. výše). Nebude se však speciálně věnovat těmto argumentům vlády, podle nichž stěžovatel nevyčerpal všechny dostupné vnitrostátní opravné prostředky, protože dokonce i za předpokladu, že by tyto byly zamítnuty, jsou stěžovatelské námitky nepřijatelné z následujících důvodů.

1. Tvrzené porušení stěžovatelských práv na obhajobu, rovnost zbraní a právní jistotu během jednání v přípravném řízení, v němž soudce přezkoumával rozhodnutí o obnově řízení

a) Obecná východiska

55. Soud opakuje, že právo na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 je absolutní právo. Avšak to, co tvoří spravedlivý proces, nemůže být předmětem jediného neměnného pravidla, ale musí vyplývat z okolností konkrétního případu. Primárním úkolem Soudu podle čl. 6 odst. 1 proto je zhodnotit

celkovou spravedlivost trestního řízení. Soud důrazně opakuje, že záruky čl. 6 jsou použitelné od okamžiku, kdy existuje „trestní obvinění“ ve smyslu judikatury. Záruky tudíž mohou být relevantní již v přípravném řízení, pokud je pravděpodobné, že by spravedlivost procesu byla zásadně narušena v důsledku jejich počátečního nedodržení. Fáze vyšetřování může mít pro přípravu trestního řízení zvláštní důležitost. Důkazy získané během tohoto období například často rozhodují o rámci, v němž bude žalovaný trestný čin zvažován v řízení před soudem. Nicméně způsob, jakým bude čl. 6 používán během fáze vyšetřování, závisí na zvláštních prvcích jednotlivých řízení a okolnostech případu (viz rozsudek velkého senátu ze dne 13. 9. 2016, Ibrahim a ostatní proti Spojenému království, č. 50541/08, 50571/08, 50573/08 a 40351/09, body 250.-253., s dalšími odkazy).

56. Pokud jde o čl. 6 Úmluvy, Soud dále zdůrazňuje, že zrušení rozsudku je okamžitým úkonem, který nevyvolává pokračující situaci, a to ani, jako tomu bylo v projednávané věci, když to znamená obnovu řízení. V souladu s čl. 35 odst. 1 Úmluvy navíc může Soud přezkoumávat pouze stížnosti, ve vztahu k nimž byly vnitrostátní opravné prostředky vyčerpány a které byly podány během lhůty šesti měsíců od data „konečného“ vnitrostátního rozhodnutí. Pokud neexistuje přiměřený opravný prostředek proti určitému úkonu, který je údajně v rozporu s Úmluvou, je pro účely pravidla šesti měsíců považován den, kdy k úkonu došlo, za datum, kdy se stal „konečným“ (viz např. rozsudek ze dne 21. 4. 2016, Topallaj proti Albánii, č. 32913/03, bod 103., s dalšími odkazy).

b) Použití obecných východisek na projednávanou věc

57. Stran stěžovatelova případu Soud poznamenává, že podle vlády nebylo rozhodnutí státního zastupitelství o zastavení řízení proti stěžovateli konečným rozhodnutím ve smyslu Úmluvy, neboť stěžovatel nikdy nezaplatil uloženou pokutu (viz bod 85. níže).

58. Soud však poukazuje na to, co již v minulosti judikoval stran rozhodnutí státního zastupitelství o zastavení trestního stíhání stěžovatele z důvodu spočívajícího v tom, že jednání nebylo dostatečně závažné, aby bylo považováno za trestný čin. Za podmínku, že státní zastupitelství své rozhodnutí přijalo poté, co zhodnotilo všechny okolnosti případu, a že stěžovateli byla za jednání, jehož se dopustil, současně uložena vymahatelná správní sankce, se takové rozhodnutí stalo konečným ve smyslu autonomního významu tohoto pojmu podle Úmluvy po uplynutí zákonem stanovené lhůty dané stěžovateli k využití opravného prostředku, který mu byl poskytnut k napadení tohoto rozhodnutí (viz Mihalache, cit. výše, body 13., 100., 101. a 126.).

59. Dále Soud poznamenává, že mezi stranami je nesporné, že stěžovatel po seznámení se s rozhodnutím ze dne 4. 11. 2013 nepovažoval za vhodné využít opravného prostředku, který mu byl dostupný k jeho napadení (viz bod 8.). Vláda dále nerozporovala, v každém případě v tomto směru nepředložila žádný důkaz, že by pouhá skutečnost, že stěžovatel nezaplatil uloženou pokutu (viz bod 19.) obnovovala stanovenou lhůtu pro podání zmíněného opravného prostředku.

60. Soud proto nevidí žádný důvod pochybovat o tom, že rozhodnutí státního zastupitelství ze dne 4. 11. 2013 bylo konečné ve smyslu Úmluvy ve chvíli, kdy dne 13. 8. 2014 nadřízené státní zastupitelství využilo své pravomoci k obnově trestního řízení proti stěžovateli (viz bod 9.).

61. Za těchto okolností Soud shledává, že to byl právě tento úkon soudce v přípravném řízení, kdy dne 24. 9. 2014 (viz bod 11.) potvrdil rozhodnutí nadřízeného státního zástupce ze dne 13. 8. 2014 zrušující rozhodnutí ze dne 4. 11. 2013, jež započalo běh šestiměsíční lhůty pro podání stěžovatelovy stížnosti ve vztahu k obnově řízení vedeného proti němu. Stěžovatel nenamítal, že by nebyl s obsahem a důsledky mezitímního rozsudku soudce v přípravném řízení plně seznámen, když dne 11. 12. 2014 podával svoji výpověď před nadřízeným státním zastupitelstvím (viz bod 15.). Nicméně stěžovatel svoji stížnost k Soudu podal dne 18. 4. 2016, tedy více než šest měsíců poté, kdy se dozvěděl o údajném porušení svého práva na obhajobu, rovnosti zbraní a požadavku právní jistoty

soudcem v přípravném řízení.

62. Pokud jde o otázku, zda měl stěžovatel k dispozici vhodný opravný prostředek k napadení tohoto aktu, který považoval za porušující Úmluvu, poukazuje Soud na to, co uznal sám stěžovatel. Za absence rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2015 vnitrostátní soudy, včetně soudce, jenž v přípravném řízení přezkoumával zákonnost jeho obžaloby, neměly žádný pádný právní důvod přezkoumávat spravedlivost rozhodnutí ze dne 13. 8. 2014 a konečného mezitímního rozsudku ze dne 24. 9. 2014 vyneseno v jeho případě (viz bod 50. výše). Měl tudíž za to, že vznesení jeho námitek před vnitrostátními soudy by nemělo žádné rozumné vyhlídky na úspěch.

63. Pravdou je, že vláda a vnitrostátní soudy zřejmě nesouhlasí se stěžovatelovým názorem, že vznesení jeho námitek ohledně nespravedlivosti konečného mezitímního rozsudku ze dne 24. 9. 2014 před soudem v přípravném řízení při přezkumu zákonnosti jeho obžaloby by bylo bez jakékoli šance na úspěch (viz body 28., 29., 33., 35., 47. a 48.).

64. Soud nicméně není přesvědčen, že může nesouhlasit s názorem stěžovatele. Shledává, že vláda v této souvislosti nepředložila žádné konkrétní příklady vnitrostátní judikatury, především z doby před rozhodnutím Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2015, prokazující, že soudci provádějící v přípravném řízení přezkum zákonnosti obžaloby také přezkoumávali a připustili námitky podobné těm, které vznesl stěžovatel, tedy vztahující se ke spravedlivosti konečného rozhodnutí soudce v přípravném řízení, které potvrzovalo zákonnost rozhodnutí státního zastupitelství o obnově trestního řízení. Názor Nejvyššího státního zástupce vyjádřený několik let po skončení řízení ve stěžovatelově případě a patrně také poté, co měla judikatura vnitrostátních soudů určitý čas se vyvinout, zřejmě obdobně potvrzuje skutečnost, že řízení soudce v přípravném řízení, jenž přezkoumával rozhodnutí státních zástupců o obnově trestních řízení, která skončila předtím, než Ústavní soud vydal své rozhodnutí, byla konečná a nemohla již být přezkoumána (viz bod 36.).

65. Za těchto okolností je pro Soud obtížné přijmout stěžovatelův přístup, který poté, co se dozvěděl o mezitímním rozsudku ze dne 24. 9. 2014, zůstal nečinný a s podáním své stížnosti k Soudu čekal na konec svého soudního řízení.

66. Stěžovatel nemohl za žádných okolností v prosinci 2014 vědět, že Ombudsman podá dne 3. 3. 2015 ústavní stížnost k Ústavnímu soudu (viz bod 42.), nebo že tato stížnost bude ve skutečnosti úspěšná. Dokonce i za předpokladu, že by tyto skutečnosti mohl pominout, s ohledem na výslovné znění Ústavy stran účinků rozhodnutí Ústavního soudu na základě ústavních stížností (viz bod 37.), Soud vážně pochybuje, že by mohl stěžovatel důvodně předpokládat, že by v jakémkoli stádiu jeho řízení mohlo mít dotčené rozhodnutí Ústavního soudu jakýkoli vliv na okolnosti jeho případu nebo že by soudy rozhodující v jeho případě toto rozhodnutí použily.

67. To platí tím spíše s ohledem na to, že předmětné rozhodnutí Ústavního soudu se týká výhradně příslušných procesních ustanovení vztahujících se k rozhodování soudce v přípravném řízení, kdy přezkoumává rozhodnutí státního zástupce o obnově trestních řízení. To ve stěžovatelově případě skončilo konečným mezitímním rozsudkem dlouho předtím, než Ústavní soud vynesl své rozhodnutí. Což se skutečně odrazilo v postupu obou obecných soudů, které námitku stěžovatele zvážily, avšak odmítly ji s tím, že rozhodnutí Ústavního soudu mají pouze účinek *ex nunc* (viz body 25. a 28.).

68. S ohledem na vše shora uvedené je Soud toho názoru, že si stěžovatel musel, nebo alespoň měl, uvědomit dne 11. 12. 2014, že nemá k dispozici žádný odpovídající vnitrostátní opravný prostředek, který by poskytoval přiměřenou naději na úspěch jeho námítce týkající se údajné nespravedlivosti jednání v přípravném řízení, v němž bylo přezkoumáno rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství o obnově jeho trestního řízení.

69. Vzhledem k tomu byla tato část stížnosti podána opožděně a musí být zamítnuta v souladu s čl. 35 odst. 1 a 4 Úmluvy.

2. Tvrzené porušení stěžovatelových práv na obhajobu a rovnost zbraní během soudního řízení

70. Soud zjišťuje, že stěžovatel namítl, že se soudy odmítly zabývat jeho argumenty vztahujícími se k nezákonnosti rozhodnutí o obnově řízení vedeného proti němu (viz bod 46. výše). Zároveň nicméně zjišťuje, že stěžovatel byl nepochybně schopen vznést před soudy všechny své argumenty vztahující se k nezákonnosti tohoto rozhodnutí a že soudy se jimi zabývaly a odmítly je, přičemž poskytly důvody pro své rozhodnutí (viz body 22.-35.).

71. Soud má tudíž za to, že stěžovatelova nespokojenost se vztahuje ke kvalitě odůvodnění poskytnutého soudy pro odmítnutí jeho argumentů, především pak způsobu jejich výkladu příslušného právního rámce použitelného v jeho případě, spíše než k absenci takového odůvodnění.

72. Z judikatury Soudu vyplývá, že vnitrostátní soudní rozhodnutí nemůže být považováno za svévolné natolik, aby porušovalo spravedlivost řízení, ledaže není poskytnuto žádné odůvodnění nebo je odůvodnění založeno na zjevné skutkové či právní vadě způsobené vnitrostátními soudy, jejímž výsledkem je „odepření spravedlnosti“ (viz rozsudek velkého senátu ze dne 11. 7. 2017, *Moreira Ferreira proti Portugalsku*, č. 19867/12, bod 85.).

73. S ohledem na předložené důkazy, včetně ustanovení příslušných vnitrostátních předpisů použitelných v tomto případě, a svá zjištění shora (viz body 57.-67. výše), nemůže Soud seznat žádný prvek odůvodnění poskytnutých soudy v jejich rozsudcích, který by naznačoval, že byla založena na zjevných vadách, které by předmětná rozhodnutí učinila svévolnými do té míry, že by byla porušena spravedlivost řízení ve stěžovatelově případě.

74. Tato část stížnosti je tudíž zjevně neopodstatněná a musí být zamítnuta v souladu s čl. 35 odst. 3 a 4 Úmluvy.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 13 ÚMLUVY

75. Stěžovatel namítl, že soudní řízení, a to včetně mimořádné žádosti o přezkum řízení, kterou podal proti svému konečnému odsouzení, mu neposkytla účinný opravný prostředek proti údajnému porušení jeho práv poskytnutých Úmluvou, což je v rozporu s čl. 13 Úmluvy, který zní:

„Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné opravné prostředky před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

A. Podání stran

1. Vláda

76. Vláda argumentovala, že čl. 13 není použitelný na okolnosti, za nichž k údajnému porušení Úmluvy mělo dojít v kontextu soudního řízení.

77. V každém případě mohl stěžovatel k vznesení svých námitek ohledně údajné nezákonnosti rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství ze dne 13. 8. 2014 a účinku Ústavního rozhodnutí na řízení vedené proti němu využít účinných vnitrostátních opravných prostředků. Jeho argumenty byly v řízení přezkoumány obecnými soudy i ve stádiu mimořádných opravných prostředků. Mohly být přezkoumány také během jednání dne 2. 4. 2015, avšak stěžovatel je nevznesl. Skutečnost, že soudy jeho argumenty odmítly s poskytnutím příslušného odůvodnění, nemohla učinit opravné prostředky, které byly stěžovateli dostupné, neúčinnými.

2. Stěžovatel

78. Stěžovatel oponoval, že mu soudy neposkytly účinný opravný prostředek, který by mu umožňoval požadovat přezkum zákonnosti řízení o obnově řízení vedeného proti němu ve světle rozhodnutí Ústavního soudu. Podle vnitrostátní právní úpravy nemůže být mezitímní rozsudek soudce v přípravném řízení přezkoumáván cestou mimořádné žádosti o přezkum řízení. Obecné soudy navíc jeho argumenty stran nezákonnosti rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství ze dne 13. 8. 2014 odmítly jednoduše s odkazem na účinek *res iudicata* mezitímního rozsudku ze dne 24. 9. 2014.

B. Posouzení soudem

79. Soud opakuje, že čl. 13 vyžaduje existenci opravného prostředku ve vnitrostátním právu pouze ve vztahu ke stížnostem, které lze považovat ve smyslu Úmluvy za „obhajitelné“ (viz rozsudek ze dne 27. 4. 1988, Boyle a Rice proti Spojenému království, bod 52.). Role čl. 6 ve vztahu k čl. 13 je nadto *lex specialis*, což znamená, že požadavky čl. 13 jsou vstřebány přísnějšími požadavky stanovenými čl. 6 (viz např. rozsudek ze dne 11. 1. 2007, Kuznetsov a další proti Rusku, č. 184/02, bod 87., a rozsudek ze dne 25. 10. 2007, Efendiyeva proti Ázerbájdžánu, č. 31556/03, bod 59.).

80. Vzhledem k tomu, že stěžovatelovy námitky podle čl. 6 Úmluvy byly prohlášeny za nepřijatelné, a tudíž jeho stížnost v této souvislosti nelze považovat za „obhajitelnou“ ve smyslu Úmluvy, a že stěžovatel mohl každopádně vznést své výhrady stran spravedlivosti řízení a pravidla *ne bis in idem* před vnitrostátními soudy, uzavírá Soud, že stěžovatelova stížnost podle čl. 13 je zjevně neopodstatněná ve smyslu čl. 35 odst. 3 písm. a) Úmluvy, a musí být proto zamítnuta podle čl. 35 odst. 4.

III. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 4 Protokolu č. 7 ÚMLUVY

81. Stěžovatel namítl, že rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství o obnově trestního řízení porušilo jeho práva garantovaná čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy, který v příslušné části zní:

„1. Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.

Ustanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže nové nebo nově zjištěné skutečnosti nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.

...“

A. K přijatelnosti

82. Soud shledává, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná a není nepřijatelná ani z jiného důvodu uvedeného v čl. 35 Úmluvy. Musí být proto prohlášena za přijatelnou.

B. K věci samé

1. Podání stran

a) Stěžovatel

83. Stěžovatel namítl, že ačkoliv ve skutečnosti nezaplatil pokutu uloženou mu v listopadu 2013 (viz body 7. a 19.), byl dvakrát stíhán za týž skutek. Okolnosti jeho případu jsou obdobné jiným případům, v nichž Soud shledal porušení čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy.

84. Skutečnost, že pokutu nezaplatil, nehrála žádnou roli v rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství obnovit řízení.

b) Vláda

85. Vláda uznala, že řízení vedená proti stěžovateli, včetně uložené pokuty, byla svojí povahou trestní, týkala se stejných skutkových okolností a vyústila v jeho odsouzení. Nicméně rozhodnutí ze dne 4. 11. 2013 (viz bod 7.) nebylo konečné ve smyslu Úmluvy, neboť stěžovatel nikdy nezaplatil pokutu, která mu byla uložena.

86. Nadřízené státní zastupitelství každopádně obnovilo trestní řízení vedené proti stěžovateli z důvodu zásadní vady v předcházejícím řízení. Konkrétně bylo rozhodnutí ze dne 4. 11. 2013 nezákonné, neboť došlo k nesprávnému použití příslušných trestně procesních ustanovení. Jednalo se o to závažnější vadu při vzetí v úvahu, že stěžovatel se znovu dopustil protiprávního jednání během zkušební doby podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců, jenž mu byl uložen za jiný trestný čin (viz bod 24.), a nemohl tudíž těžit z dobrodiní dalšího aktu milosti.

87. Nadřízené státní zastupitelství nezaložilo své rozhodnutí o obnově řízení vedeného proti stěžovateli na výše uvedeném důvodu. Nicméně soudy ho vzaly při hodnocení případu v úvahu.

2. Posouzení soudem

88. Soud opakuje zásady vytyčené ve své judikatuře týkající se zdvojení trestního řízení (viz Mihalache, cit. výše, body 47.-49.).

89. V projednávaném případě Soud shledává, že vláda nerozporovala, že řízení vedoucí jak k rozhodnutí dne 4. 11. 2013 (viz bod 7.), tak ke konečnému rozsudku dne 22. 10. 2015 (viz bod 27.), byla pro účely čl. 4 Protokolu č. 7 trestní povahy. Nerozporovala navíc ani, že tato dvě rozhodnutí se týkala stejných skutkových okolností (viz bod 85. výše). Soud nevidí žádný důvod pro odlišný závěr.

90. Zůstává proto k posouzení, jestli došlo ve stěžovatelově případě ke zdvojení řízení.

91. Soud zjišťuje, že vláda taktéž uznala, že rozhodnutí státního zastupitelství o zastavení řízení vedeného proti stěžovateli představovalo „odsouzení“ v hmotněprávním významu tohoto pojmu (viz bod 85. výše). Soud neshledává žádné důvody pro odlišný závěr.

92. Soud navíc již rozhodl, navzdory opačným argumentům vlády, že výše zmíněné rozhodnutí bylo konečné ve smyslu Úmluvy v době, kdy dne 13. 8. 2014 nadřízené státní zastupitelství využilo své pravomoci k obnově trestního řízení vedeného proti stěžovateli (viz bod 58. výše).

93. Rozhodnutí nadřízeného státního zastupitelství o obnově řízení ukončeného konečným odsouzením, které je výsledkem pouhého nového zhodnocení skutečností ve světle použitelného práva za absence objevujících se nových nebo nově zjištěných skutečností, důkazů nebo zjištění zásadní procesní vady týkající se tohoto řízení, podle judikatury Soudu není pokryto výjimečnými okolnostmi odkazovanými v čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 Úmluvy ospravedlňujícími možnou obnovu řízení (viz Mihalache, cit. výše, body 135.-137.).

94. V projednávaném případě nadřízené státní zastupitelství a soudce v přípravném řízení svá rozhodnutí učinili na základě stejného obsahu spisu jako státní zastupitelství, aniž by byly přidány či provedeny nové důkazy. Obnovení řízení tudíž nebylo opodstatněno objevením nových nebo nově zjištěných skutečností.

95. Mimoto z rozhodnutí ze dne 13. 8. 2014 a mezitímního rozsudku ze dne 24. 9. 2014 vyplývá, že

obnova řízení byla odůvodněna rozdílným výkladem příslušných právních předpisů a hodnocení skutkových okolností případu nadřazeným státním zastupitelstvím a soudcem v přípravném řízení. Věc měla být podle jejich mínění přezkoumána v oblasti působnosti trestního soudu a nemohla být považována za mající „minimální dopad“, jejímž následkem je pouze „správní“ pokuta (viz body 9.-13.).

96. Vláda poukázala na to, že rozhodující soudy vzaly při posuzování případu v potaz také skutečnost, že stěžovatel se předmětného skutku dopustil během zkušební doby podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců, jenž mu byl uložen za předchozí trestný čin (viz bod 86. výše). Soud však shledává, že vláda uznala, že nadřazené státní zastupitelství ani soudce v přípravném řízení ve svých rozhodnutích o obnově řízení proti stěžovateli na tento důvod nespolehali (viz bod 87. výše). Soud tudíž považuje za obtížné přijmout, že by se jednalo o jeden z důvodů podněcujících obnovu řízení vedeného proti stěžovateli.

97. Dokonce i za předpokladu, že by mohl Soud souhlasit s tím, že obnova řízení vedeného proti stěžovateli byla vyvolána chybami způsobenými státním zastupitelstvím při posuzování konkrétních skutkových okolností stěžovatelova případu ve světle použitelných předpisů, opakuje, že chyby nebo vady způsobené státními orgány by měly sloužit ve prospěch obviněného. Jinými slovy, riziko jakékoli chyby učiněné orgány činnými v trestním řízení, a to včetně soudů, musí být neseno státem, a vady nesmí být napraveny na úkor dotčené osoby (viz rozsudek ze dne 24. 5. 2007, Radchikov proti Rusku, č. 65582/01, bod 50.).

98. Samotná úvaha, že vyšetřování ve stěžovatelově případě vedlo k chybnému zastavení řízení, nemůže sama o sobě, za absence vad soudní příslušnosti, vážných porušení procesních ustanovení, zneužití pravomoci, zjevných vad v použití hmotného práva nebo jiných závažných důvodů vyplývajících ze zájmů spravedlnosti, ukazovat na přítomnost zásadní vady v předcházejícím řízení. V opačném případě by bylo břemeno důsledků nedostatku pečlivosti vyšetřovacích orgánů během přípravného řízení přeneseno zcela na stěžovatele a - mnohem důležitěji - samotné tvrzení o nedostatku či selhání ve vyšetřování, bez ohledu na to jak drobné či bezvýznamné by bylo, by vytvořilo neomezené možnosti pro státní zastupitelství, aby postup zneužívalo požadováním obnovy skončených řízení (viz tamtéž bod 48.).

99. Soud tudíž nemůže souhlasit s tvrzením vlády, že obnova trestního řízení vedeného proti stěžovateli byla odůvodněna zásadní vadou v předcházejícím řízení (viz bod 86. výše).

100. S ohledem na výše uvedené je Soud toho názoru, že důvody poskytnuté nadřazeným státním zastupitelstvím a soudcem v přípravném řízení pro opodstatnění obnovy řízení na základě rozhodnutí ze dne 13. 8. 2014 jsou v rozporu s přísnými podmínkami určenými čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7. Obnova řízení v projednávaném případě tudíž nebyla odůvodněna výjimkou stanovenou v tomto ustanovení.

101. Z uvedeného vyplývá, že stěžovatel byl odsouzen na základě rozhodnutí ze dne 4. 11. 2013, které bylo konečné v době, kdy bylo jeho další stíhání započato rozhodnutími ze dne 13. 8. a 24. 9. 2014. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě nenastala žádná ze situací povolujících kombinaci (viz rozsudek velkého senátu ze dne 15. 11. 2016, A a B proti Norsku, č. 24130/11 a 29758/11, body 112.-134.) či obnovu řízení, Soud uzavírá, že stěžovatel byl v rozporu se zásadou *ne bis in idem* stíhán dvakrát pro týž trestný čin.

102. Došlo tudíž k porušení čl. 4 protokolu č. 7 Úmluvy.

IV. Použití čl. 41 Úmluvy

(...)

VÝROK

Z těchto důvodů Soud jednomyslně

1. Prohlašuje stížnost podle čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy za přijatelnou a zbytek stížnosti za nepřijatelný;
2. Rozhoduje, že došlo k porušení čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy;

(...)

SOUHLASNÉ STANOVISKO SOUDCE GROZEVA

1. Přestože plně souhlasím s vypořádáním obou námitek podle čl. 6 v projednávaném případě jako nepřijatelných, mám závažné výhrady vůči důvodům, na jejichž základě byla první z nich prohlášena většinou za nepřijatelnou. Protože tento problém sahá až k samotným základům pravidel výkladu a používání čl. 6 Úmluvy, zasluhuje si samostatné stanovisko.

2. Tato část stěžovatelovy stížnosti se týká rozhodnutí soudce v přípravném řízení o obnově trestního řízení a údajného porušení jeho práv v důsledku porušení jeho práv na obhajobu, rovnost zbraní a právní jistotu v tomto řízení. Většina se rozhodla považovat řízení o obnově vedené soudcem v přípravném řízení za samostatné řízení se všemi zárukami čl. 6. A protože byla stížnost podána Soudu více než šest měsíců po rozhodnutí soudce v přípravném řízení, byla většinou prohlášena za nepřijatelnou pro překročení šestiměsíční lhůty.

3. Můj nesouhlas se vztahuje k tomu, zda může být čl. 6 používán samostatně na rozdílná stadia vnitrostátního trestního řízení, v tomto případě k rozhodnutí soudce v přípravném řízení vznést trestní obvinění vůči stěžovateli před vnitrostátními soudy. Soud v minulosti soustavně judikoval, že tak tomu není, neboť primárním účelem čl. 6 Úmluvy, pokud jde o trestní řízení, je zajištění spravedlivého procesu „soudem“, který rozhodne o „oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění“. Konečné rozhodnutí o trestním obvinění bylo soustavně interpretováno - v souladu s vnitrostátním právem - jako konečné rozhodnutí prohlašující obviněného za vinného či nevinného a obsahující konečný trest, který je mu ukládán. Soud v důsledku toho odmítal používat záruky čl. 6 na jakákoli samostatná řízení, která mohou existovat podle vnitrostátního práva, a namísto toho prováděl celkovou analýzu spravedlivosti trestního řízení.

4. Jak Soud uvádí v jednom z mnoha zdrojů, primárním úkolem Soudu je hodnotit celkovou spravedlivost trestního řízení. Dodržování požadavků spravedlivého procesu musí být přezkoumáváno v každém případě s ohledem na vývoj řízení jako celku, a nikoli na základě izolovaného zvážení jednoho konkrétního aspektu či jedné konkrétní události (viz rozsudek velkého senátu ze dne 13. 9. 2016, Ibrahim a ostatní proti Spojenému království, č. 50541/08 a 3 další, body 250.-251.). Důvodem pro tento přístup je samozřejmě umožnit vnitrostátním soudům napravit jakékoli nedostatky předtím, než se věc dostane k Soudu.

5. Toto neznamena, že události v takových samostatných řízeních, zvláště v přípravném řízení, nebudou mít žádnou relevanci pro celkovou spravedlivost trestního řízení. Soud již uznal, že čl. 6 se použije na přípravné řízení - především práva zaručená podle čl. 6 odst. 3 - a že „[čl. 6 odst. 3] může být relevantní, než je případ odeslán soudu, pokud a do té míry, nakolik mohla být spravedlivost řízení závažně narušena počátečním porušením jeho ustanovení“ (viz rozsudek velkého senátu ze dne 20. 10. 2015, Dvorski proti Chorvatsku, č. 25703/11, bod 76.). Výslovně judikoval, že nelze vyloučit existenci konkrétního faktoru, který bude natolik rozhodující, že umožní, aby byla

spravedlivost procesu hodnocena v dřívějším stadiu řízení. V této souvislosti, když byla procesní vada identifikována, je v první řadě na vnitrostátních soudech, aby provedly zhodnocení, zda byl tento procesní nedostatek napraven v následujícím řízení, neboť nedostatek takového zhodnocení je sám o sobě na první pohled nekompatibilní s požadavky spravedlivého procesu podle čl. 6 Úmluvy (viz rozsudek velkého senátu ze dne 12. 5. 2017, Simeonovi proti Bulharsku, č. 21980/04, bod 113., a rozsudek ze dne 28. 1. 2020, Mehmet Zeki Çelebi proti Turecku, č. 27582/07, bod 51.). Soud přesto důsledně odmítal samostatně přezkoumávat události ze stadia přípravného řízení a důsledně je přezkoumával v souvislosti s následujícím soudním stádiem. Tímto způsobem mohl Soud konkrétně prozkoumat, zda údajná porušení ve stadiu přípravného řízení narušila spravedlivost soudního procesu a zda nalézací a odvolací soud přijaly kroky k napravení tohoto narušení.

6. Možná je situace taková, že vnitrostátní právo poskytuje pokročilé procesní záruky v určitých krocích vnitrostátního řízení, včetně kontradiktorního řízení a možnosti odvolání k vyšší instanci, jak rumunský ústavní soud judikoval ve vztahu k jednání soudce v přípravném řízení (viz body 42.-44. rozsudku). Jak nejlépe zorganizovat trestní řízení, aby byla vyvážena nesčetná zapojená práva a zájmy za účelem dosažení účinného a spravedlivého soudního procesu, však zůstává vnitrostátním rozhodnutím. Není to však něco, co je vyžadováno Úmluvou nebo zasluhuje samostatnou analýzu Soudem stran dodržování jejího čl. 6.

7. Co se týče okolností projednávaného případu, stěžovatel namítl, že *„obnova trestního řízení a jeho odsouzení porušila jeho práva na obhajobu a rovnost zbraní ... protože zákonnost rozhodnutí o obnově řízení byla přezkoumána soudcem v přípravném řízení v jeho nepřítomnosti, aniž by byl předvolán“* (viz bod 46. rozsudku). Při využití standardního přístupu Soudu by první otázkou k zodpovězení mělo být, zda údajné porušení závažně narušilo stěžovatelův následující soudní proces. Pro mě je odpověď na tuto otázku jasné ne. Je tomu tak proto, že Úmluva negarantuje žádné právo na soudní přezkum rozhodnutí o vznesení trestního obvinění před soudy, právní argumenty předložené stěžovatelem byly přezkoumány vnitrostátními soudy a jeho schopnost vybudovat účinnou obhajobu nebyla omezena (viz body 28.-29. rozsudku). Nevidím v analýze vnitrostátních soudů nic, s čím by se dalo nesouhlasit. V důsledku toho je tato stížnost zjevně neopodstatněná a nepřijatelná z tohoto důvodu.

(zpracovali JUDr. Ivo Kouřil a Mgr. Bc. Kamila Tokošová)